

Kuvajournalismi

.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....

KUVAJOURNALISMI ON...

tarinoiden, uutisten ja tiedon välittämistä valokuvien avulla.

Yleisimmin kuvajournalismilla tarkoitetaan journalistisessa yhteydessä, esimerkiksi uutisissa, sanoma-, verkko- ja aikakauslehdissä tai uutissivustoilla, julkaistuja valokuvia ja kuvasarjoja, kuvareportaaseja.

Kuvajournalismin perinne kehittyi toisen maailmansodan aikana, kun rintamalta tuotettiin uutismateriaalia.

Kuvalehtiä on julkaistu jo 1930-luvulta lähtien, mutta pitkään valokuvan asema on ollut tekstille alisteinen.

Valokuvan ensisijainen tehtävä oli tuoda jutulle huomioarvoa ja toimia todisteena uutistapahtumalle.

Nykypäivänä journalismia tehdään myös pelkällä kuvalla: kuvalähtöiset reportaasit kuvateksteineen kertovat visuaalista tarinaa ilman rinnalla kulkevaa juttua.

JOURNALISTISEEN KUVAAN TULEE VOIDA LUOTTAA

Taidevalokuvaan tai somen kuvavirtaan verrattuna journalistisen valokuvan ensisijaisia laatukriteerejä ovat informatiivisuus, objektiivisuus ja luotettavuus.

Luotettavuus kuvajournalismissa tarkoittaa sitä, että kuvat esitetään ja käsitellään tavalla, joka antaa yleisölle tarkan ja todenmukaisen kuvan tilanteesta.

Kuvajournalistista kuvaa ei saa kuvankäsittelyssä manipuloida, ja se on aina liitettävä oikeaan kontekstiin: missä ja milloin kuva on otettu, ja miksi sen julkaiseminen on tärkeää uutisen kannalta.

“Kuva voi olla totta, mutta kuva myös rajaa tilanteesta paljon pois, jolloin kaikki muu kuvan ympäriltä jää katsojalta näkemättä. Kuvaajalla on eettinen vastuu kuvata niin, että kuva on totuudenmukainen.”

Mikko Suutarinen, valokuvaaja, kuvajournalisti

KUVAJOURNALISMIN LAJITYYPPEJÄ

Uutiskuva välittää ajankohtaista tietoa, tapahtumia ja merkittäviä hetkiä: mitä maailmassa tapahtuu juuri nyt.

Urheilukuva dokumentoi toimintaa, tunteita, voittoja ja tappioita urheilussa.

Henkilökuvassa pyritään piirtämään valokuvan keinoin muotokuvaa ihmisestä jutun tekstin takana.

Kuvareportaasi on sarja kuvia, joilla aiheeseen sukelletaan monipuolisemmin kuin yksittäisellä kuvalla.

Dokumentaarinen valokuvaus syventyy aiheeseensa usein pitkällä aikavälillä, ja kertoo tarinoita jotka muuten jäisivät kertomatta.

Kuvalähde: Ylen verkkosivu yle.fi, 10.8.2023

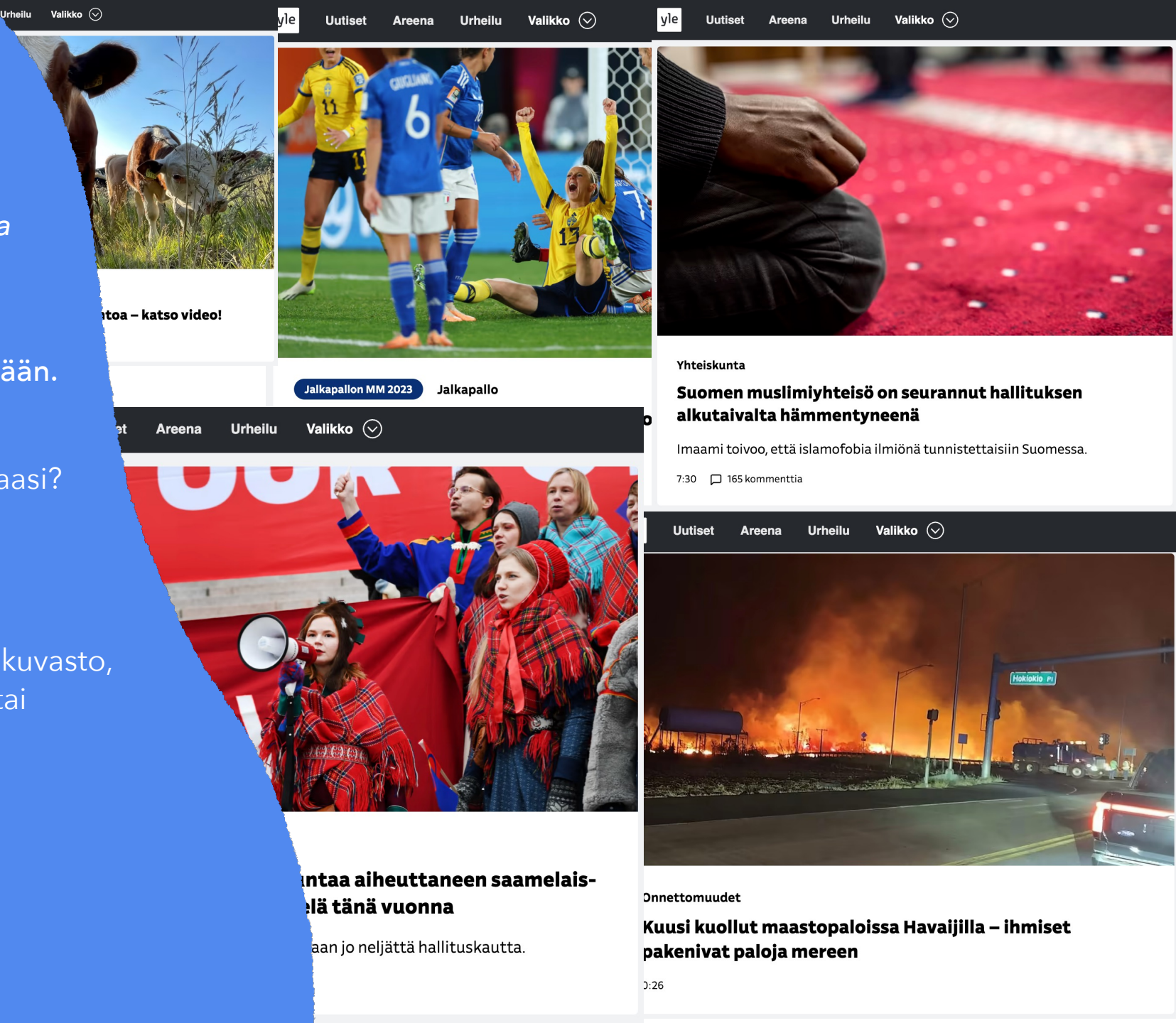
MIETI !

Journalismin yhteydessä *representaatiolla* tarkoitetaan tapoja, joilla media esittää todellisuutta sanoin ja kuvin. Lehdissä ja uutiskanavissa näkemämme kuvat ovat toimituksen valintoja: mitä ja miten esitetään.

Onko valokuva totta vai tulkinta todellisuudesta, ja miten perustelisit kantaasi?

Vaikuttaako median kuvamaailma käsityksemme maailmasta?

Millaista on esimerkiksi tyypillinen urheilukuvasto, millaisin kuvin kerrotaan vähemmistöistä tai luonnonkatastrofeista?

MIETI !

Mitä on kuvan valta, ja miten kuva muokkaa ajatteluamme?

Lue ote Voima-lehden jutusta *Kuvavalinta on vallankäyttöä*.

Mitä bangladeshilainen valokuvaaja Shahidul Alam tarkoittaa sillä, että kuvataan etukäteen luotujen mielikuvien mukaan?

Millaiset tapahtumat, tarinat ja ihmiset ovat kuvaamisen "arvoisia"?

Mitkä käsityksistämme saattavat perustua kuviin, joita olemme nähneet?

Miten itse valitset aiheet, ihmiset tai tapahtumat, joita kuvaat?

”Systeemi on rakentunut siten, että on valtavasti valokuvaajia, jotka tulevat kuvaamaan etukäteen luotujen mielikuvien mukaan. He metsästävät tietynlaisia kohteita, löytävät ne ja kuvaavat niitä. Valokuvaajat suoltavat kuvia, joita he olettavat markkinoiden haluavan, sen sijaan että he olisivat analyyttisiä ja nostaisivat esiin tarinoita, joita ei muuten löytyisi”, Alam [bangladeshilainen valokuvaaja Shahidul Alam] huomauttaa.

Sanni Seppo: Kuvavalinta on vallankäyttöä. Voima 17.2.2020.
<https://voima.fi/artikkeli/2020/kuvavalinta-on-vallankayttoa/>

NÄKÖKULMA

Näkökulma kuvajournalismissa tarkoittaa valokuvaajan tapaa lähestyä ja kuvata aihettaan.

Näkökulman valinta vaikuttaa siihen miten tarina ja aihe välittyvät yleisölle.

Esimerkiksi: kuvataankin artistia esiintymislavan sijaan takahuoneen arkisessa tilanteessa, ennen keikkaa. Kuvaaja siis näyttää sen mitä yleisö harvoin pääsee näkemään.

Mikko Suutarinen: sarjasta TIKTOK, Helsingin Sanomien Kuukausiliite 2.1.2021

MIETI !

Mitä Mikko Suutarisen TIKTOK-sarjan kuvissa tapahtuu?

Mitä Suutarinen on halunnut kuvilla näyttää?

Kenen näkökulmasta tapahtumia katsotaan?

Mitkä nuoria koskettavat näkökulmat tai aiheet jäävät mediassa mielestäsi kertomatta?

HUOM!

Katso lisää kuvia Mikko Suutarisen [kotisivuilta!](#)

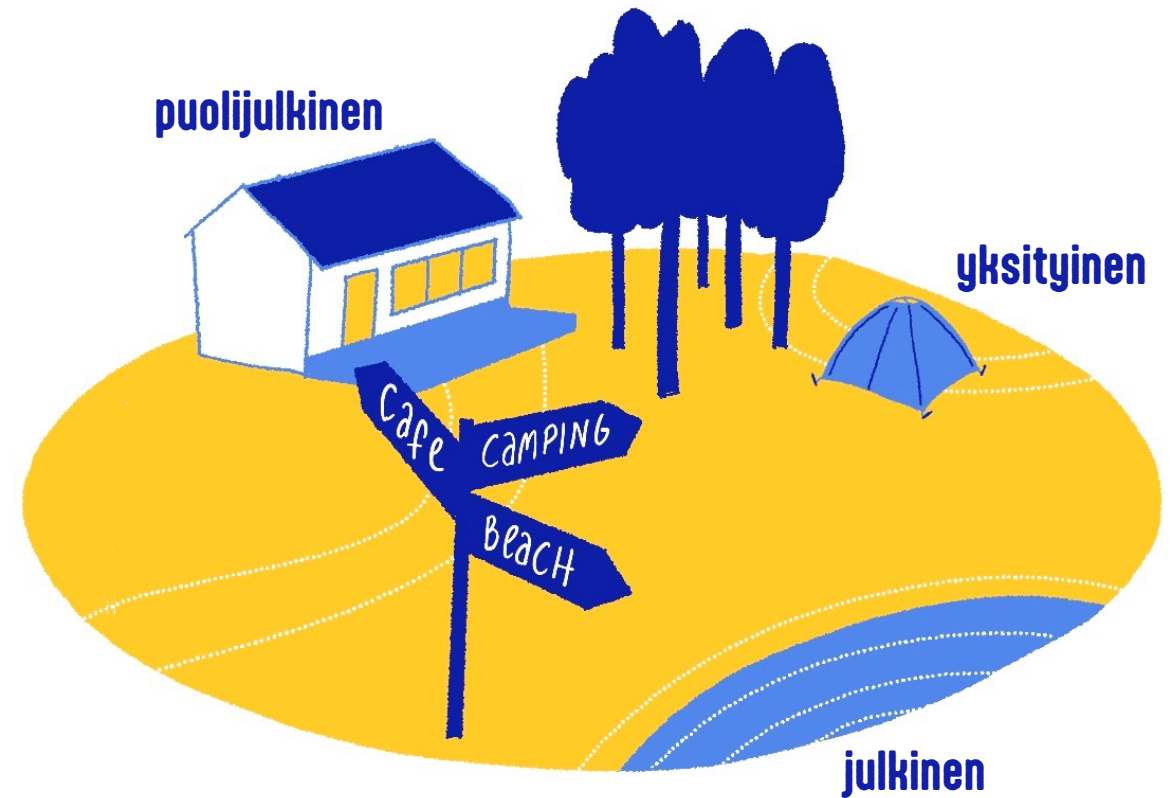

Kuvaaminen ja kuvauslupa

Kuvaaminen, myös ihmisten, on sallittua **julkisessa tilassa**. Julkiset tilat ovat paikkoja joihin pääsee lupaa kysymättä: katu, puisto, kirjasto tai rautatieasema.

Puolijulkisia tiloja ovat esimerkiksi kahvilat tai liiketilat, joissa tilan omistaja voi kokonaan kieltää tai rajoittaa oikeutta kuvata.

Kotirauha suojaa yksityistä tilaa kuten kotia, kesämökkiä, teltaa tai asuntoautoa. Yksityisessä tilassa toisen kuvaamiseen täytyy aina pyytää lupa.

Kuvaaminen ja kuvan julkaiseminen

Kuvaaminen ja kuvan julkaiseminen ovat kaksi eri asiaa. Kun kuvan haluaa julkaista, on mietittävä etiikkaa ja lakia.

Lähtökohtaisesti sananvapauslaki pitää sisällään oikeuden kuvata ja julkaista, välittää tietoa kuvin.

Rikoslaki kuitenkin asettaa julkaisemiselle rajoituksia - esimerkiksi kunnianloukkauksesta ja salakatselusta, siis kotirauhan rikkomisesta, on säädetty laissa rangaistuksin.

Jos kuvaaminen onkin tietyssä paikassa sallittua, täytyy julkaisun suhteen käyttää aina harkintaa.

“Rangaistavaa on yksityiselämää koskevan kuvan esittäminen joukkotiedotusvälineitä käyttämällä tai muuten toimittaminen ihmisten saataville siten, että teko on omiaan aiheuttamaan vahinkoa tai kärsimystä loukatulle.”

Rikoslain 24. luku, 8. §

“Kuvajournalistin pitää miettiä sitä, minkälaista viestiä kuva välittää. Itse pyrin esimerkiksi kuvaamaan ihmiset aina tosi kunnioittavasti kontekstista riippumatta.”

Mikko Suutarinen, valokuvaaja, kuvajournalisti

MIETI !

Tiedotusvälineet ovat työssään sitoutuneet hyvään lehtimiestapaan ja **Journalistin ohjeisiin**. Ohjeet sitovat myös lehdessä työskentelevää kuvaajaa.

Miten ajattelet oheisten Journalistin ohjeiden pykälien näkökulmasta uutiskuvien julkaisua tilanteissa, joissa esimerkiksi:

Tunnettu poliitikko aiheuttaa juopuneena kolarin ja ihmisiä loukkaantuu?

Tietyssä kaupunginosassa huumeita myydään ja käytetään avoimesti kadulla?

Nuoret juhlivat koulun päättymistä Hietaniemen rannalla?

“Journalisti on vastuussa ennen kaikkea lukijoilleen, kuulijoilleen ja katselijoilleen. Heillä on oikeus saada tietää, mitä yhteiskunnassa tapahtuu.”

Julkisen sanan neuvosto: Journalistin ohjeet, pykälä 1.

“Jokaisen ihmisarvoa on kunnioitettava. Etnistä alkuperää, kansallisuutta, sukupuolta, seksuaalista suuntautumista, vakaumusta tai näihin verrattavaa ominaisuutta ei pidä tuoda esiin asiaankuulumattomasti tai halventavasti.”

Julkisen sanan neuvosto: Journalistin ohjeet, pykälä 26.

“Sairaus- ja kuolemantapauksista sekä onnettomuuksien ja rikosten uhreista tietoja hankittaessa ja uutisoitaessa on aina noudatettava hienotunteisuutta.”

Julkisen sanan neuvosto: Journalistin ohjeet, pykälä 28.

Lue lisää:

Kopiraittita: Kuvien käyttö ja kuvaaminen

<https://kopiraittita.fi/teosten-kaytto/kuvien-kaytto/valokuvien-ottaminen/>

Julkisen sanan neuvosto, Journalistin ohjeet

<https://jsn.fi/journalistin-ohjeet/>

TEHTÄVÄ: Miltä maailma näyttää?

Uutiskuvat maalaavat kuvaa Suomen ja koko maailman tapahtumista. Mitkä jutut nousevat uutisiksi, miltä maailma näyttää uutiskuvissa? Toteuttakaa oma kuvareportaasi.

Avaa Ylen verkkosivusto osoitteessa yle.fi. Tutki päivän uutiskuvia.

Mistä aiheista uutisoidaan ja millaisin kuvin?

Millainen kuva maailmasta ajankohtaisten uutiskuvien kautta välittyy?

Vastaavatko kuvat omaa kokemustasi siitä, miltä maailma näyttää?

Mitkä kuvista ja uutisaiheista koskettavat edes etäisesti omaa elämääsi?

Ylen verkkosivu yle.fi, 9.8.2023

yle Uutiset Areena Urheilu Valikko

41 min 49 min 12:20

a kolariointi nääkuussa Ruotsissa neljä terrorismirikoksesta epäiltyä vapautettiin Metsät näyttävät säästyneen suurilta Sylvia-myrskyn tuulituhoilta Oikeusministeri: erikseen rangaist

Venäjän hyökkäys Ukrainaan

LIVE Venäjän hyökkäys

Suuri räjähdys tehtaassa Moskovan lähellä

13:21

Venäjän hyökkäys

Vuosi sitten Ilya, Iryna ja Yrii jättivät taakseen kaiken Venäjällä ja pakenivat Suomeen – tämä juttu kertoo heidän kohtalonsa

7:27

Venäjän hyökkäys

Lehti: Yli 1 500 nappurivierin paunas siirretty

TEHTÄVÄ: Miltä maailma näyttää?

Elokuussa 2023 Yle:n verkkosivuilla uutisoitiin Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaaan eri näkökulmista.

Näkökulman valinta on kuvajournalistin työkalu.

Suuret, globaalitkin, tapahtumat vaikuttavat ihmisiin yksilötasolla. Yksittäisten ihmisten tarinoiden kautta kuva maailmasta on moniäänisempi ja ymmärrettävämpi.

Toteuttakaa koko kurssin yhteisenä ryhmätyönä kuvareportaasi aiheesta jonka yhdessä valitsette.

Aihe voi olla niin pieni tai suuri kuin itse haluatte, pääasia on, että se kiinnostaa ja koskettaa. Esimerkiksi: miten kirjoituksiin valmistaudutaan - mitä kaikkea tapahtuu ennen ylioppilaskokeita?

Kun olette valinneet aiheen, miettikää mistä näkökulmasta aiheetta voisi kuvata. Ylioppilaskoe-esimerkkiä voi lähestyä vaikkapa koulun henkilökunnan tai yksittäisen abiturientin näkökulmasta.

41 min

49 min

12:20

a kolarointi
näkuussa

Ruotsissa neljä terrorismirikoksesta
epäiltyä vapautettiin

Metsät näyttävät säästyneen suurilta
Sylvia-myrskyn tuulituhoilta

Oikeusministeri:
erikseen rangaist

Venäjän hyökkäys Ukrainaaan

LIVE Venäjän hyökkäys

Suuri räjähdys tehtaassa Moskovon lähellä

13:21

Venäjän hyökkäys

Lehti: Yli 1 500 perheeseen suojattu

Ylen verkkosivu yle.fi, 9.8.2023

TEHTÄVÄ: Miltä maailma näyttää?

Tuottakaa yhdessä kuvamateriaalia esimerkiksi kahden viikon ajan. Yhdessä kerätyn aineiston voi ladata jaettuun kansioon verkossa.

Toteuttakaa materiaalista näyttely verkkoon tai koulun galleriaan. Keksikää näyttelylle nimi ja kirjoittakaa kuvien yhteyteen lyhyet kuvatekstit.

Keskustelkaa lopuksi:

Mitä näyttely ja sen kuvat kertovat valitsemastanne aiheesta?

Voisiko paikallinen uutistoimitus olla kiinnostunut näyttelystä, sen aiheesta ja kuvamateriaalista?

Mitä näkökulmia ja ajatuksia kuvat voisivat tarjota laajemmalle yleisölle?

Miltä kuvien maailma näyttää?

Ylen verkkosivu yle.fi, 9.8.2023

TEHTÄVÄ: Mene ja katso

Tässä tehtävässä riisutaan ennako-odotuksia ja kuvataan ihan vieraassa paikassa.

Valokuvaaja Touko Hujanen kertoo Valokuvataiteen museon *Kuva ois kiva* -podcastissa, miten hänelle reportaasikuvaus tarkoittaa sitä, että "mennään jonnekin ja katsotaan mitä siellä on". Parhaassa tapauksessa kuvaajan ennako-odotukset muuttuvat ja rikastuvat - löytyykin jotain, mitä kuvaaja ei osannut odottaa.

Tehtävän voi tehdä yksin, pari- tai ryhmätyönä. Kuvaaminen vieraassa paikassa voi tuntua mukavammalta yhdessä.

Tarkoituksena on nimenomaan - ja ikään kuin ummikkona - mennä ja katsoa, mitä kuvattavaa paikan päältä löytyy.

Tehtävän säännöt:

1. Älä suunnittele!
2. Katsele ensin ennen kuin kuvaat!
3. Puhu, juttele ja haastattele, jos paikalla on ihmisiä!
4. Kerro, mitä olet tekemässä ja miksi!
5. Kuvaa rohkeasti!

"Jos on sellainen fiilis, että sulla olisi jostakin aiheesta kerrottavaa, niin kokeile rohkeasti kuvata ja dokumentoida sitä. Se voi olla arvokasta, ja voit olla juuri se oikea ihminen kertomaan siitä."

Mikko Suutarinen

TEHTÄVÄ: Mene ja katso

Tehkää lista lähialueen paikoista tai tapahtumista, joissa ette ehkä ole käyneet.

Valitkaa tai arpokaa paikat joihin lähдете kuvaamaan. Mihin paikkoihin tarvitaan mahdollisesti kuvauslupa?

Luvan voi saada kysymällä ja kertomalla mitä ja miksi olette kuvaamassa. Jos kuvausluvan ehdoksi annetaan kuvaamiselle rajoitteita, noudattakaa niitä.

Keskustelkaa:

Ennen kuvausretkeä: mitä kuvauspaikalta odotatte, millaista kuvattavaa sieltä mahdollisesti löytyy ja millaisia kuvia vastaavista paikoista olette nähneet?

Kuvausretken jälkeen: muuttuiko mielikuvasi paikasta, löysitkö jotain mitä et odottanut löytäväsi, opitko uutta ja mitä kuvasi kertovat paikasta – löysitkö kiinnostavan näkökulman?

Hautausmaa

Kirkko

Autokauppa

Koulun keittiö

Teatteri

Tehdas

Koirapuisto

Navetta

Ratsastustalli

Jäähalli

Pilkkikisat

Jalkapallo-ottelu

Paikallislehden toimitus

Lähteet:

Apajalahti, H. 2013. *Media murtuu - uusi suomalainen kuvajournalismi nousee. Opinnäytetyö, Journalismin koulutusohjelma. Haaga-Helia, 2013.*
<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/67077/ApajalahtiONTKuvajournalismi.pdf?sequence=1> (luettu 1.8.2023)

Ilkka-Pohjalainen: *Kuva kertoo enemmän kuin tuhat sanaa, mutta kenen näkökulmasta ja miten? Journalistinen valokuva voi sekä heijastaa että rakentaa todellisuutta.* 21.4.2020.
<https://ilkkapohjalainen.fi/muut/kuva-kertoo-enemman-kuin-tuhat-sanaa-mutta-kenen-nakokulmasta-ja-miten-journalistinen-valokuva-voi-seka-heijastaa-etta-rakentaa-todellisuutta-1.4838895> (luettu 2.8.2023)

Kopiraittila.fi: *Kuvaaminen.*
<https://kopiraittila.fi/teosten-kaytto/kuvien-kaytto/valokuvien-ottaminen/> (luettu 2.8.2023)

Mäenpää, J. 2006. *Kuvan tekijät - Kuvajournalistiset käytännöt ja työprosessi sanomalehti Pohjalaisessa. Tiedotusopin gradututkielma, Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta, Tampereen Yliopisto, 2006.*
<https://trepo.tuni.fi/handle/10024/93416> (luettu 30.7.2023)

Suomen Valokuvataiteen museo: *Kuvajournalismi, podcast sarjasta Kuva ois kiva.*
<https://www.valokuvataiteenmuseo.fi/fi/podcast/10-kuvajournalismi/lue-podcast-10-kuvajournalismi> (luettu 1.8.2023)